

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând recursul declarat de către Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Radei Morari împotriva lui Parfeni Andrei cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 23 august 2016, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Morari Rada,

c o n s t a ț ă:

La 03 iulie 2015, Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Parfeni Andrei cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 03 decembrie 2014, pârâtul Parfeni Andrei a transportat piloni din beton armat cu automobilului de marca „IVECO”.

Menționează că ulterior de către colaboratorii de poliție s-a depistat că pilonii din beton armat urmau a fi transportate și descărcate pe adresa or. Fălești, str. Alexandru cel Bun, 45.

Susține reclamanta că din considerentele neîntemeiate pilonii în cauză au fost descărcate pe o altă adresă în or. Fălești, str. Alexandru cel Bun, 15a, în apropierea gardului cazangeriei care-i aparține, astfel încât în urma descărcării necalitative a fost deteriorat gardul.

În acest sens relevă că, văzând aceste acțiuni ilegale s-a apropiat de autocamion cu rugămintea de a finisa descărcarea pilonilor lângă gardul ei pentru a evita deteriorarea proprietății sale, însă pârâtul nu a reacționat și a descărcat pilonii în continuare.

Prin urmare, la data de 04 decembrie 2014 s-a adresat cu o plângere către Inspectoratul de Poliție Fălești, solicitând sancționarea pârâtului Parfeni Andrei, iar la data de 17 decembrie 2014 a primit răspunsul cu nr. 8079 unde s-a menționat că reprezentanții Inspectoratului de Poliție Fălești nu au găsit în acțiunile pârâtului existența faptelor contravenționale, urmând în caz de dezacord să se adreseze în instanțele ierarhice.

Relatează că în scopul recuperării daunei de către pârât s-a adresat către experți în scopul constatării motivelor deteriorării gardului și costul lucrărilor de reparație a acestuia.

Iar prin Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 026 din 04 februarie 2015 s-a constatat că defectele depistate pe fațada gardului cercetat au parvenit în urma vibrațiilor produse de descărcări.

Totodată, potrivit analizei rezultatelor efectuate la gardul amplasat pe hotarul teritoriului bunului imobil, situat în or. Fălești, str. Alexandru cel Bun, 15 și aprecierea demarării lucrărilor de construcții în vederea exploatării conform destinației expertul a concluzionat că structura de rezistență a construcției gardului amplasat parțial pe hotarul terenului situat în or. Fălești, str. Alexandru cel Bun, 15 este nesatisfăcătoare dotată cu defecte tehnice ce nu pot fi înlăturate și la momentul actual nu corespunde cerințelor constructive-rezistență și stabilitate, siguranță în exploatare fapt ce denotă starea tehnică nesatisfăcătoare.

Cât privește cuantumul lucrărilor de construcții a porțiunii deteriorate de gard amplasat parțial pe hotarul terenului situat în or. Fălești str. Alexandru cel Bun, 15, potrivit concluziilor expertului constituie 73 401,32 lei.

Remarcă că după recepționarea raportului sus menționat, la 23 martie 2015 în scopul evitării cheltuielilor suplimentare ce țin de achitarea serviciilor de reprezentare a intereselor și achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, în vederea soluționării litigiului apărut pe cale extrajudiciară a înaintat notificarea în adresa lui Parfeni Andrei cu privire la recuperarea cheltuielilor legate de descărcarea defectuoasă de către acesta a pilonilor, care a fost recepționată de ultimul la 25 martie 2015.

Însă careva măsuri în vederea recuperării datoriilor legate de deteriorarea gardului nu au fost efectuate.

Își întemeiază poziția în baza dispozițiilor art. 315, art. 316, art. 376, art. 1398, art. 1410 din Codul civil.

Solicită încasarea de la Parfeni Andrei în beneficul Radei Morari a prejudiciului materia în sumă de 73 401,32 lei în temeiul raportului de constatare tehnico-științific și încasarea taxei de stat.

Ulterior, reclamanta Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan a depus cerere de completare a acțiunii prin care a solicitat suplimentar încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 lei, încasarea cheltuielilor de efectuare a expertizei în sumă de 2400 lei și încasarea plății pentru solicitarea informației referitor la situația hidrometeorologică în or. Fălești în sumă de 50 lei, în total valoarea acțiunii constituind 80 851,32 lei (f. d. 79, f. d. 90).

Prin hotărârea Judecătoria Fălești din 16 mai 2015, acțiunea a fost respinsă (f. d. 148).

La 16 iunie 2016, Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral, solicitând totodată și scutirea parțială de la plata taxei de stat (f. d. 134).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 august 2016, a fost respinsă cererea apelantei Morari Rada cu privire la scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat apelantei termen până la 23 august 2016, ora. 09.00 pentru lichidarea neajunsurilor indicate cu depunerea dovezii de achitare a taxei de stat în

mărime de 1651,52 lei. Totodată, a fost explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f. d. 165-verso).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 23 august 2016, a fost restituită cererea de apel declarată de către Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan și remisă apelantei cu toate documentele anexate (f. d. 168).

La 19 septembrie 2016, Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 23 august 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de casare.

Menționează recurenta că, la data de 09 august 2016, reprezentantul ei, avocatul Cibric Ruslan, fiind citat pentru examinarea cererii de apel depuse de Morari Rada împotriva lui Parfeni Andrei privind repararea prejudiciului material, a aflat că Curtea de Apel Bălți a respins cerința reclamantei privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel cu stabilirea termenului de achitare a taxei de stat în mărime de 1651,52 lei până la data de 23 august 2016, ora 09.00.

Susține că era înștiințată despre necesitatea achitării taxei de stat în cuantumul stabilit de lege și indicat de Curtea de Apel Bălți încă la data de 17 august 2016, faptul fiind confirmat prin Ordinul de încasare a numerarului nr. GAHF – 3100.

Remarcă că taxa de stat în momentul examinării dosarului era depusă pe conturile Curții de Apel Bălți.

Astfel, la data de 23 august 2016, reprezentantul reclamantei, avocatul Cibric Ruslan, era nevoit să se adreseze la Centrul de Sănătate a comunei Budești, la locul de domiciliu al acestuia, în legătură cu înrăutățirea stării de sănătate și eliberării în sensul dat din partea instituției medicale a comunei Budești a documentației medicale sub nr. 027/e din 23 august 2016, prin care se confirmă faptul adresării reprezentantului reclamantei, avocatului Cibric Ruslan la instituția medicală cu stabilirea diagnozei indicate în documentația medicală sus menționată.

În aceste condiții, relevă că altă posibilitate de a aduce și de a prezenta dovada de plată a taxei de stat nu era posibilă, deoarece bonul de plată instituția bancară a eliberat într-un singur exemplar care din data achitării și până în prezent se păstrează la reprezentantul ei.

Relatează că în situația dată, prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în scopul examinării cererii de apel nu putea fi efectuată din considerentele stării sănătății ce se confirmă prin actele anexate la materialele cauzei.

Sub toate aceste aspecte, afirmă că apelanta a executat pe deplin cerințele din încheierea Curții de Apel Bălți din 09 august 2016 și la data de 17 august 2016 prin intermediul Ordinului de încasare a numerarului nr. GAHF-3100 din aceeași dată, a achitat taxa de stat necesară pentru punerea pe rol a cererii de apel, însă nu a avut posibilitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat, deoarece ordinul de încasare a numerarului era eliberat într-un singur exemplar, iar originalul se păstra la reprezentantul ei.

Consideră că neprezentarea unor acte sau lipsa pârâților în proces din considerentele stării de sănătate nu poate servi temei de restituire a cererii de către instanța de judecată, în cazul în care aceasta se adevărește cu probele verosimile și incontestabile.

În consecință, insistă că a îndeplinit cerințele invocate în încheierea Curții de Apel Bălți din 09 august 2016 prin achitarea sumei taxei de stat încă la data de 17 august 2016, prin intermediul ordinului de încasare din aceeași dată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa recurenteii la 26 august 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire nr. 17271, anexată la materialele cauzei (f. d. 169) și recepționată de Morari Rada și reprezentantul acesteia avocatul Cibric Ruslan la data de 05 septembrie 2016, fapt ce se confirmă prin avize de recepție anexate la materialele cauzei (f. d. 170-171).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 septembrie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 23 august 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

După cum denotă actele cauzei, Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Fălești din 16 mai 2016, fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel în conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. Totodată apelanta a solicitat scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel (f. d. 134).

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 august 2016, a fost respinsă cererea apelantei Morari Rada despre cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat apelantei termen până la 23 august 2016, ora. 09.00 pentru depunerea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1651,52 lei. Totodată, a fost explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f. d. 165).

Aici este important de menționat că reprezentantul apelantei Morari Rada, avocatul Cibric Ruslan a fost prezent în ședința de judecată a instanței de apel în care nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor indicate până la 23 august 2016, ora 09.00, fapt ce se confirmă prin recipisă din 09 august 2016 anexată la materialele cauzei (f. d. 166).

Însă cu toate acestea, până la data de 23 august 2016, nici apelanta și nici reprezentantul acesteia, avocatul Cibric Ruslan nu au prezentat instanței de apel dovada de plată a taxei de stat, respectiv, nu au înlăturat neajunsurile menționate în încheierea instanței de apel din 09 august 2016.

Mai mult decât atât, reprezentantul apelantei Morari Rada, avocatul Cibric Ruslan a fost înștiințat legal despre data ora și locul ședinței instanței de apel din 23 august 2016, în ședința de judecată nu s-a prezentat și nu a comunicat instanței motivele neprezentării.

Iar, conform art. 75 alin. (4) CPC actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În asemenea împrejurări, instanța de recurs constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depuse de Morari Rada, deoarece în cauză s-a constatat cu cercitudine că în termenul stabilit de instanță apelantul nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, circumstanțe ce atrag consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

În acest context, Colegiul consideră necesar de menționat că în interpretarea corectă a prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, care indică că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) se înțelege că în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege sau stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin urmare, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procesuale și sunt în drept de a-și exercita toate drepturile lor procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

În circumstanțele relatate nu constituie temei de admitere a recursului argumentele cu referire la faptul că taxa de stat pentru depunerea cererii de apel a fost achitată la data de 17 august 2016, respectiv în termenul legal stabilit de instanță pentru lichidarea neajunsurilor, or, prin încheierea din 09 august 2016, instanța de apel a acordat apelantului termen până la data de 23 august 2016 nu doar pentru achitare, dar și pentru prezentare a dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Instanța de recurs apreciază critic și afirmația recurentei precum că prin ordinul de plată din 17 august 2016, Morari Rada a transferat la Trezoreria de stat taxa de stat în sumă de 1651,52 lei, însă nu a avut posibilitatea de a prezenta instanței de apel dovada achitării taxei de stat din motivul aflării reprezentantului apelantului în concediul medical.

În consecință, nu poate fi reținut nici argumentul recursului, precum că avocatul recurentei a fost în imposibilitate de a se prezenta la ședința instanței de apel din 23 august 2016, deoarece instanței în acest sens nu a fost prezentată o cerere de amânare a examinării cauzei, cu invocarea motivelor imposibilității prezentării avocatului la ședința respectivă, fapt ce atestă că la emiterea încheierii recurate nu au fost admise careva încălcări ale normelor de drept procedural.

Cu atât mai mul că instanța de apel nu a avut la cunoștință despre achitarea taxei de stat de către Morari Rada și nici despre faptul că reprezentantul ultimei se află în concediu medical, iar alte temeuri care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen stabilit nu au fost invocate.

Instanța de recurs remarcă și faptul că în speță nu a făcut dovada motivului care a stat la imposibilitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel de către însăși recurenta.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Morari Rada, fiind conștientă că a depus încă la 16 iunie 2016 cererea de apel fără a achita taxa de stat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece în termenul stabilit apelanta Morari Rada nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Față de cele ce preced și având în vedere că criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Morari Rada, reprezentată de avocatul Cibric Ruslan.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 23 august 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Radei Morari împotriva lui Parfeni Andrei cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță